

ЗАТВЕРДЖЕНО

розпорядженням Президії НАН України
від «18» 05 2022 р. № 250

**СТАТУТ
ІНСТИТУТУ ЛІТЕРАТУРИ ІМ. Т. Г. ШЕВЧЕНКА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
/Нова редакція/**

Ідентифікаційний код 05417265

1. Загальні положення

1.1. ІНСТИТУТ ЛІТЕРАТУРИ ІМ. Т. Г. ШЕВЧЕНКА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ /далі – Інститут/ є державною бюджетною неприбутковою науковою установою, що заснована на державній власності, перебуває у віданні Національної академії наук України та входить до складу Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України.

1.2. Інститут діє відповідно до Конституції України, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та інших актів законодавства, Статуту Національної академії наук України, Основних принципів організації та діяльності наукової установи Національної академії наук України та цього Статуту.

1.3. Інститут створений як Інститут Тараса Шевченка 1926 року в Харкові та включений до складу Академії наук УРСР 1936 року.

1.4. Інститут є юридичною особою, має самостійний баланс, круглу печатку із своїм найменуванням, інші необхідні печатки та штампи, рахунки в національній та іноземній валюті, відкриті відповідно до законодавства України, веде діловодство та бухгалтерський облік згідно з чинним законодавством України.

Інститут має право укладати угоди, набувати майнових та немайнових прав, нести відповідальність, бути позивачем і відповідачем у суді відповідно до законодавства.

1.5. Інститут діє на підставі статуту, який затверджується Президією НАН України.

Статут Інституту та зміни до нього розробляє дирекція Інституту і після обговорення у колективі наукових працівників розглядає вчена рада.

1.6. Повне найменування Інституту українською мовою: ІНСТИТУТ ЛІТЕРАТУРИ ІМ. Т. Г. ШЕВЧЕНКА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ.

Скорочене найменування Інституту українською мовою: ІЛШ НАН України.

Повне найменування Інституту англійською мовою: SHEVCHENKO INSTITUTE OF LITERATURE OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE.

Скорочене найменування Інституту англійською мовою: SHEVCHENKO INSTITUTE OF LITERATURE.

1.7. Метою діяльності Інституту є всебічне вивчення української та світової літератури, розробка теоретичних, методологічних літературознавчих проблем, збереження й вивчення рукописної спадщини українських письменників, підготовка висококваліфікованих наукових кадрів.

1.8. Для Інституту наукова діяльність є основною.

1.9. Місцезнаходження Інституту: 01001, м. Київ–1, вул. Михайла Грушевського, 4.

1.10. Інститут підлягає обов'язковій державній атестації в порядку, визначеному законодавством, та оцінюванню ефективності діяльності за методикою, затвердженою Президією НАН України.

1.11. Інститут щороку звітує про свою наукову і науково-організаційну діяльність перед Відділенням літератури, мови та мистецтвознавства НАН України або у разі потреби перед Президією НАН України.

1.12. З метою незалежної оцінки результатів наукової (науково-педагогічної, науково-організаційної) діяльності Інституту при ньому за рішенням Президії НАН України може створюватись наглядова рада.

2. Основні завдання Інституту

2.1. Основними завданнями Інституту є:

2.1.1. Здійснення фундаментальних і прикладних досліджень з таких найважливіших напрямів літературознавства:

- історія української літератури та сучасний літературний процес в Україні у загальнослов'янському та загальноєвропейському контекстах;
- джерелознавче й текстологічне дослідження класичної та модерної української літератури;
- історія зарубіжних літератур: класичний та модерний виміри;
- теорія літератури і методологія літературознавчих досліджень у контексті сучасних теорій та інтерпретацій;
- порівняльне літературознавство: вивчення української літератури у контексті європейської і світової літератури на засадах теорії та методології сучасної компаративістики.

2.1.2. Підготовка рекомендацій щодо використання результатів наукових досліджень у культурно-освітній та видавничій практиці.

2.1.3. Популяризація національної та світової літератури та досягнень українського літературознавства в Україні та за її межами.

2.1.4. Проведення наукової експертизи.

2.1.5. Підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації через аспірантуру, докторантуру.

2.1.6. Забезпечення високої якості наукових досліджень, систематичне накопичення і узагальнення наукових результатів, створення умов для реалізації творчих можливостей наукового колективу та соціальний захист працівників.

2.1.7. Збереження і розвиток наукової інфраструктури.

2.1.8. Інформування широкої громадськості про результати своєї діяльності.

2.2. Інститут відповідно до основних завдань:

2.2.1. Розробляє за широкою участю наукового колективу основні наукові напрями діяльності Інституту і подає їх на затвердження Президії НАН України. Під час визначення наукової тематики враховуються рішення Загальних зборів, Президії, Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України.

2.2.2. Організовує та провадить науково-дослідні роботи відповідно до затверджених основних наукових напрямів діяльності та поточних (щорічних) планів наукових досліджень.

2.2.3. Вивчає, аналізує та узагальнює досягнення світової літературознавчої науки, визначає можливості їх використання у сферах суспільного життя, бере участь у розробці й реалізації міжнародних програм і проєктів.

2.2.4. За дорученням органів управління і посадових осіб НАН України відповідно до їх компетенції або з власної ініціативи розробляє прогнози, інформаційно-аналітичні матеріали, пропозиції, рекомендації з питань розвитку держави та суспільства, здійснює наукову експертизу відповідно до договорів, укладених з фізичними та юридичними особами в установленому законодавством порядку.

2.2.5. Бере участь у конкурсах наукових проєктів, конкурсах на отримання грантів, у тому числі міжнародних конкурсах, за результатами конкурсів забезпечує виконання відповідних робіт і заходів.

2.2.6. Проводить конференції, наради, симпозіуми, круглі столи, виставки, наукові школи, в тому числі міжнародні.

2.2.7. Здійснює видавничу діяльність наукового, освітнього та просвітницького характеру, готує до видання й видає матеріали за результатами наукових досліджень, а також забезпечує наукове видання класиків української літератури і літературознавчої думки. Здійснює загальне керівництво роботою наукового журналу «Слово і Час» – друкованого органу Інституту, основне завдання якого полягає в об'єктивному висвітленні фундаментальних літературознавчих проблем. Здійснює неперіодичні видання з основної наукової проблематики Інституту. Виступає в установленому порядку засновником друкованих засобів масової інформації, наукових видавництв, наукових журналів та наукових видань.

2.2.8. Забезпечує належне зберігання, наукове опрацювання, системне поповнення фондів загальнонаціонального сховища рукописної спадщини українських письменників.

2.2.9. Надає право на використання та публікацію архівних матеріалів та унікальних видань із фондів Інституту на підставі угод із дотриманням норм охорони інтелектуальної власності та авторського права.

2.2.10. Має власний офіційний веб-сайт (<http://www.ilnan.gov.ua>), забезпечує розміщення на ньому інформації про основні наукові напрями, структуру та результати діяльності, здійснює регулярне оновлення зазначеної інформації, а також сприяє висвітленню в засобах масової інформації та соціальних мережах вагомих досягнень і важливих подій в житті Інституту та інших наукових матеріалів, що становлять суспільний інтерес.

2.2.11. Проводить конкурси на заміщення вакантних посад наукових працівників, атестує працівників Інституту.

2.2.12. Утворює у порядку, встановленому законодавством України, спеціалізовані вчені ради із захисту дисертацій за спеціальностями відповідно до основних наукових напрямів діяльності Інституту.

2.2.13. Засновує в порядку, встановленому законодавством, заклади вищої освіти для підготовки фахівців за різними кваліфікаційними рівнями, зокрема доктора філософії. Проводить освітню діяльність у сфері вищої освіти, надає освітні послуги шляхом підготовки фахівців за різними кваліфікаційними рівнями відповідно до Закону України «Про вищу освіту», зокрема через аспірантуру та докторантуру, вживає заходів щодо підвищення кваліфікації наукових працівників, сприяє розвитку наукової складової у сфері освіти та залученню талановитої молоді до наукової діяльності.

2.2.14. Здійснює в установленому порядку навчання за програмами післядипломної освіти з метою перепідготовки наукових працівників та спеціалістів, а також утворює спільно з університетами, іншими закладами вищої освіти спеціалізовані кафедри для підготовки фахівців за кваліфікаційним рівнем доктора філософії.

2.2.15. Розміщує відповідно до договору, укладеного з іншою науковою установою або закладом вищої освіти, структурні підрозділи (лабораторії), що провадять наукову і науково-технічну діяльність, на базі цієї наукової установи або такого закладу вищої освіти відповідно до освітніх програм та тематики наукових досліджень.

2.2.16. Створює наукові ради в галузі українського літературознавства.

2.2.17. Розробляє структуру і штатний розпис у межах наявних коштів і затверджує його в порядку, встановленому в НАН України.

2.2.18. Укладає відповідно до чинного законодавства угоди і договори про наукове та науково-технічне співробітництво з організаціями і юридичними особами, зокрема й іноземними та міжнародними, бере участь у виконанні наукових програм і проєктів.

2.2.19. Бере участь у діяльності наукових товариств, асоціацій та спілок, зокрема іноземних та міжнародних, на правах їх членів, веде інші форми спільної діяльності відповідно до законодавства України.

За погодженням з НАН України може входити до об'єднань юридичних осіб із метою виконання своїх статутних завдань зі збереженням статусу юридичної особи та фінансової самостійності.

2.2.20. Виступає засновником та співзасновником господарських товариств та бере участь у формуванні статутного капіталу таких господарських товариств виключно шляхом внесення до нього майнових прав інтелектуальної власності, виключні майнові права на які зберігаються за Інститутом.

2.2.21. Веде будівництво, реконструкцію, а також капітальний ремонт своїх основних фондів, об'єктів наукового, житлового та іншого соціального призначення.

2.2.22. Надає платні послуги за переліком, визначеним законодавством для бюджетних наукових установ та відповідно до цього Статуту.

2.2.23. Здійснює обробку персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних».

2.3. Інститут має право на укладення договорів оренди майна, зокрема нерухомого, що обліковується на його балансі, а також договорів продажу майна в порядку, встановленому в НАН України.

2.4. Усі види діяльності, які згідно із законодавством потребують спеціальних дозволів чи ліцензій, здійснюються Інститутом лише після їх отримання.

3. Структура Інституту

3.1. Структуру Інституту та зміни до неї розробляє дирекція, структуру розглядає вчена рада та затверджує Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України.

Для проведення досліджень в Інституті створюються основні й допоміжні підрозділи.

Основною структурною одиницею Інституту є науковий підрозділ, основним завданням якого є провадження наукової або науково-організаційної діяльності. У штаті такого підрозділу посади наукових працівників становлять не менш як 50 відсотків.

Структурними підрозділами Інституту є також управлінські й науково-допоміжні підрозділи і служби.

У структурі Інституту можуть бути науково-дослідна частина, центр, відділ, лабораторія, секція, сектор, бюро, група, філія, наукова бібліотека, науковий музей тощо.

Для вирішення окремих завдань в Інституті можуть утворюватися наукові (творчі) колективи.

3.2. Інститут може створювати філіали і наукові відділення на правах відокремленого підрозділу Інституту без прав юридичної особи, що діють за положеннями, затвердженими наказом директора після погодження з вченою радою Інституту.

3.3. З метою надання доступу до унікального обладнання для проведення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок вітчизняними та іноземними вченими за рішенням Президії НАН України можуть утворюватися центри колективного користування науковим обладнанням у формі структурного підрозділу Інституту.

3.4. З метою підтримки та розвитку фундаментальних досліджень на світовому рівні, нових перспективних міждисциплінарних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок, координації спільної діяльності та ефективного використання фінансових, матеріально-технічних та кадрових ресурсів за визначеним науковим напрямом наукова група Інституту може входити до державної ключової лабораторії як об'єднання наукових груп наукових установ та університетів, інших закладів освіти, на основі договору про спільну наукову діяльність у порядку, визначеному законом.

4. Управління Інститутом

4.1. Управління Інститутом здійснюється на основі і в порядку, встановленому Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Статутом НАН України, Основними принципами організації та діяльності наукової установи Національної академії наук України та цим Статутом.

4.2. Інститут очолює директор, який обирається, призначається та звільняється з посади й діє відповідно до законодавства та цього Статуту.

4.3. Директор Інституту обирається шляхом таємного голосування на зборах колективу наукових працівників Інституту на строк п'ять років із правом бути переобраним і призначається на посаду Президією НАН України.

Одна і та сама особа не може бути директором Інституту понад два строки.

4.4. Кандидат на посаду директора Інституту має вільно володіти державною мовою, мати науковий ступінь доктора наук або кандидата наук (доктора філософії) і стаж роботи на посадах наукових працівників та (або) науково-педагогічних працівників не менше 10 років. Президія НАН України або Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України можуть установити додаткові кваліфікаційні та інші вимоги до кандидата на посаду директора Інституту, що впливають зі специфіки діяльності Інституту.

Не може бути обрана, призначена на посаду директора (у тому числі виконувачем обов'язків директора) Інституту особа, яка:

- 1) за рішенням суду визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;
- 2) має судимість за вчинення кримінального правопорушення, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку;
- 3) згідно з вироком суду позбавлена права обіймати відповідні посади;
- 4) за рішенням суду визнана винною у вчиненні корупційного правопорушення – протягом року з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили;
- 5) піддавалася адміністративному стягненню за правопорушення, пов'язане з корупцією – протягом року з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили.

4.5. Конкурс на заміщення посади директора Інституту оголошується Президією НАН України не пізніше, ніж за два місяці до закінчення строку контракту особи, яка обіймає цю посаду. У разі дострокового припинення повноважень директора Інституту Президія НАН України оголошує конкурс протягом тижня від дня утворення вакансії, призначивши виконувача обов'язків директора Інституту на строк не більше шести місяців.

Вчена рада та колективи наукових відділів Інституту, серед інших визначених Статутом НАН України органів і осіб, мають право висунення

кандидатів на заміщення посади директора Інституту. Пропозиції щодо претендентів на посаду керівника Інституту приймаються Відділенням літератури, мови та мистецтвознавства НАН України протягом двох місяців від дня оголошення конкурсу на посаду директора Інституту. Кандидатури претендентів, які відповідають встановленим вимогам, вносяться на розгляд зборів колективу наукових працівників Інституту протягом 20 календарних днів від дня закінчення строку подання документів на заміщення вакантної посади.

4.6. Претенденти на посаду директора Інституту розглядаються на зборах колективу наукових працівників Інституту. Кожен член зборів колективу наукових працівників може голосувати лише за одну кандидатуру або не підтримувати жодної з кандидатур.

Вибори вважаються такими, що відбулися, якщо у зборах колективу наукових працівників взяли участь не менше двох третин фактичної чисельності штатних наукових працівників Інституту.

4.7. Рішення зборів колективу наукових працівників Інституту про обрання директора Інституту розглядаються загальними зборами Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України, які рекомендують Президії НАН України:

- призначити на посаду директора Інституту кандидатуру, яка набрала не менше двох третин голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту;
- призначити на посаду директора Інституту кандидатуру, яка набрала більше 50 відсотків, але менше двох третин голосів наукових працівників, які взяли участь у зборах колективу наукових працівників Інституту, або за наявності вмотивованих заперечень оголосити новий конкурс, призначивши виконувача обов'язків директора Інституту на строк не більше шести місяців.

4.8. Якщо жоден із претендентів на посаду директора Інституту не набрав у першому турі більше 50 відсотків голосів наукових працівників, які взяли участь у зборах колективу наукових працівників Інституту, проводиться другий тур голосування.

До участі у другому турі допускаються два кандидати, які в першому турі набрали найбільшу кількість голосів.

Вибори вважаються такими, що відбулися, якщо у зборах колективу наукових працівників взяли участь не менше двох третин фактичної чисельності штатних наукових працівників Інституту.

Рішення зборів колективу наукових працівників Інституту про обрання у другому турі директора Інституту розглядаються загальними зборами Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України, які рекомендують Президії НАН України:

- призначити на посаду директора Інституту кандидатуру, яка у другому турі набрала не менше двох третин голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту;

2) представляти Інститут в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, установах, організаціях, підприємствах незалежно від форми власності без окремого на те доручення;

3) відкривати від імені Інституту рахунки в банках та в органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, у порядку, встановленому законодавством;

4) укладати від імені Інституту договори відповідно до законодавства;

5) приймати на роботу та звільняти з роботи працівників Інституту, визначати їх посадові обов'язки, застосовувати до них заходи заохочення та стягнення;

6) преміювати працівників відповідно до положення Інституту про преміювання та здійснювати інші види стимулювання праці працівників Інституту;

7) перевіряти якість роботи працівників Інституту та діяльність, спрямовану на методичне, організаційне забезпечення та координацію наукової діяльності;

8) призначати відповідну частину складу вченої ради Інституту;

9) делегувати відповідно до цього Статуту частину повноважень своїм заступникам та керівникам структурних підрозділів Інституту;

10) видавати у межах своїх повноважень накази, розпорядження та довіреності;

11) вирішувати питання фінансово-господарської діяльності Інституту.

4.15. Директор Інституту зобов'язаний забезпечувати:

1) провадження Інститутом діяльності відповідно до статутних завдань;

2) високоефективну наукову діяльність Інституту, в тому числі впровадження результатів його наукових досліджень, міжнародне наукове співробітництво;

3) підготовку наукових кадрів вищої кваліфікації в аспірантурі та докторантурі;

4) підготовку та перепідготовку, підвищення кваліфікації працівників Інституту;

5) виконання державного замовлення та інших договірних зобов'язань Інституту;

6) дотримання Інституту ліцензійних умов та умов акредитації освітньо-наукової програми;

7) одержання конкурентоспроможних наукових і науково-прикладних результатів;

8) захист прав інтелектуальної власності на результати наукової діяльності, отримані за рахунок коштів державного бюджету;

9) застосування нових наукових знань під час підготовки кадрів вищої кваліфікації;

10) стабільне фінансово-економічне становище Інституту та ефективне використання майна, закріпленого за Інституту, дотримання вимог

законодавства під час надання в користування іншим особам зазначеного майна;

11) подання НАН України в установленому порядку звітності про використання майна, закріпленого за Інститутом, зокрема майна, наданого у користування іншим особам;

12) дотримання умов цього Статуту та колективного договору;

13) захист інформації відповідно до законодавства;

14) дотримання Інститутом вимог законодавства, забезпечення виконання в установлені строки вимог контролюючих органів у сфері господарської діяльності, а також вимог НАН України;

15) вжиття заходів до вдосконалення управління Інститутом, зміцнення фінансово-господарської, трудової дисципліни;

16) створення належних умов праці відповідно до вимог законодавства, дотримання прав працівників відповідно до законодавства про працю;

17) своєчасність проведення розрахунків з юридичними та фізичними особами;

18) цільове та ефективне використання коштів державного бюджету;

19) своєчасне та у повному обсязі виконання Інститутом зобов'язань перед державним бюджетом та державними соціальними фондами;

20) виконання кошторису доходів і видатків Інституту, недопущення виникнення заборгованості із заробітної плати, за спожиті послуги з енергопостачання та комунальні послуги;

21) ведення бухгалтерського обліку, складання та подання бюджетної, фінансової та статистичної звітності згідно з чинним законодавством.

22) вжиття у межах своїх повноважень заходів щодо запобігання проявам корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень у Інституті;

23) інформування широкої громадськості про діяльність Інституту;

4.16. Директор Інституту вирішує інші питання, що згідно із законодавством, відповідно до цього Статуту і контракту належать до його компетенції.

4.17. Директор Інституту щороку звітує перед колективом наукових працівників Інституту про свою діяльність.

4.18. Вчена рада Інституту (далі – вчена рада) є колегіальним органом управління науковою і науково-технічною діяльністю Інституту в частині виключних повноважень, визначених пунктом 4.20 цього Статуту, та виконує консультативно-дорадчі функції щодо інших питань наукової і науково-технічної діяльності Інституту.

4.19. Кількість членів вченої ради Інституту – 23 особи.

Не менш як три чверті складу вченої ради Інституту обираються на термін повноважень директора Інституту таємним голосуванням зборів наукових працівників Інституту, решта призначається наказом директора Інституту.

Структура та персональний склад вченої ради Інституту затверджуються Бюро Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України на строк повноважень директора Інституту. Часткові зміни у

складі вченої ради затверджуються Бюро Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України за поданням директора Інституту.

Директор Інституту, його заступник з наукової роботи і вчений секретар Інституту є членами вченої ради Інституту за посадою.

Голова, його заступники та вчений секретар вченої ради Інституту обираються таємним голосуванням з числа її членів.

До складу вченої ради Інституту входять всі члени Національної академії наук України (академіки та члени-кореспонденти Національної академії наук України), які працюють в Інституті. До вченої ради можуть бути обрані (або запрошені та призначені наказом директора Інституту) провідні вчені та спеціалісти, які не працюють у даній науковій установі.

До складу вченої ради Інституту також входять голова ради молодих вчених або іншого об'єднання молодих учених (представник молодих учених) Інституту та керівник первинної профспілкової організації (профспілковий представник) Інституту.

4.20. До виключних повноважень вченої ради Інституту належать питання щодо:

1) визначення стратегії розвитку Інституту та перспективних напрямів наукової діяльності;

2) проведення наукової оцінки тематики та результатів науково-дослідних робіт;

3) затвердження поточних (щорічних) планів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок;

4) удосконалення та розвитку структури Інституту;

5) затвердження тем дисертацій здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти або наукового ступеня доктора наук і призначення наукових керівників чи консультантів;

6) затвердження результатів атестації наукових працівників, аспірантів, докторантів, здобувачів;

7) затвердження результатів конкурсу на вакантні посади наукових працівників;

8) висування видатних наукових праць для присудження премій, медалей та інших видів відзнак, у тому числі міжнародних;

9) присвоєння працівникам Інституту вчених звань професора та старшого дослідника і подання відповідних рішень на затвердження до атестаційної колегії центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової діяльності, порушення клопотання про присвоєння почесних звань;

10) затвердження річних звітів про діяльність Інституту та розгляд кошторисів Інституту;

11) ухвалення рішення про розміщення власних надходжень у територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або в банківських установах державного сектору в порядку, встановленому законодавством;

12) погодження переліку професій і посад Інституту, на яких може застосовуватися гнучкий режим робочого часу та дистанційний режим праці.

4.21. Вчена рада Інституту обговорює основні наукові напрями діяльності Інституту і рекомендує їх до розгляду Відділенню літератури, мови та мистецтвознавства НАН України та затвердження Президією НАН України.

4.22. Вчена рада Інституту має право приймати рішення, якщо на засіданні присутні не менше як половина її облікового складу, за винятком випадків розгляду кадрових питань, висунення робіт на здобуття премій і медалей та інших питань, де обов'язкова присутність двох третин складу вченої ради.

Рішення вченої ради Інституту вважаються прийнятими, якщо за них голосувало понад 50% присутніх членів вченої ради. Рішення приймаються відкритим або таємним (за рішенням вченої ради) голосуванням, якщо Статут Інституту не передбачає іншого порядку.

4.23. З метою додаткового сприяння діяльності Інституту, залучення до оцінки результатів його діяльності широкого кола вчених за пропозицією вченої ради Інституту та (або) рішенням Президії НАН України при Інституті може створюватися наглядова рада, зокрема із залученням іноземних вчених, яка діє відповідно до положення, затвердженого Президією НАН України відповідно до законодавства.

4.24. Для сприяння здійсненню та розвитку наукових досліджень молодих вчених, забезпечення захисту їх прав та інтересів в Інституті утворюється рада молодих вчених, яка є колегіальним виборним дорадчим органом, що об'єднує молодих вчених Інституту та діє відповідно до положення про цю раду, яке затверджує директор Інституту після погодження з вченою радою Інституту.

Рада молодих вчених Інституту здійснює свою діяльність з метою забезпечення активної участі молодих вчених Інституту у проведенні наукових досліджень, а також представництва, захисту і реалізації їхніх прав та інтересів.

Інститут сприяє діяльності ради молодих вчених та може фінансувати заходи і проєкти, що ініціюються радою молодих вчених.

4.25. Усі громадяни, які беруть участь у діяльності Інституту на основі трудового договору, утворюють трудовий колектив Інституту.

Основною організаційною формою здійснення трудовим колективом своїх повноважень є загальні збори трудового колективу.

Загальні збори трудового колективу вважаються правомочними, якщо в них бере участь більш як половина загальної кількості членів колективу.

Рішення загальних зборів трудового колективу приймаються відкритим голосуванням більшістю голосів членів колективу, присутніх на зборах.

4.26. Виробничі, трудові і соціальні відносини трудового колективу з Інститутом регулюються колективним договором, який укладається директором з профспівковою організацією Інституту відповідно до Закону України «Про колективні договори і угоди».

4.27. До повноважень трудового колективу Інституту належить:

- делегування наукових працівників для участі у сесіях загальних зборів НАН України з правом ухвального голосу (крім питань, пов'язаних з виборами дійсних членів (академіків), членів-кореспондентів та іноземних членів НАН України);
- обговорення та схвалення колективного договору;
- розгляд питань соціального розвитку, зокрема поліпшення умов праці, життя та здоров'я, медичного страхування працівників наукової установи НАН України та їх сімей;
- затвердження правил внутрішнього трудового розпорядку;
- застосування громадських стягнень;
- порушення питань про притягнення порушників трудової дисципліни в установленому законом порядку до відповідальності.

Питання, які входять до компетенції трудового колективу Інституту, вирішуються трудовим колективом за участю директора Інституту, якщо інше не передбачено законодавством.

4.28. Всі наукові працівники, які перебувають у трудових відносинах з Інститутом, утворюють колектив наукових працівників Інституту.

Збори колективу наукових працівників Інституту вважаються повноважними, якщо на них присутні не менше двох третин фактичної чисельності штатних наукових працівників Інституту.

4.29. Збори колективу наукових працівників Інституту приймають рішення:

- про обрання директора Інституту;
- про відкликання директора Інституту;
- про делегування представників (кандидатів наук, докторів філософії, докторів наук) наукового колективу Інституту для участі у сесії Загальних зборів Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України з правом ухвального голосу при обранні академіка-секретаря Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України.

4.30. Рішення зборів колективу наукових працівників Інституту приймається двома третинами голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту.

4.31. Заступник директора Інституту з наукової роботи і вчений секретар Інституту призначаються директором Інституту за погодженням з вченою радою Інституту та Відділенням літератури, мови та мистецтвознавства НАН України і затверджуються Президією НАН України на строк повноважень директора Інституту.

Заступник директора Інституту із загальних питань або з адміністративно-господарської роботи призначається директором Інституту за погодженням з Відділенням літератури, мови та мистецтвознавства НАН України та затверджується Бюро Президії НАН України на строк повноважень директора Інституту.

4.32. Керівники відокремлених наукових підрозділів без прав юридичної особи (відділень, філій, центрів) Інституту, керівники (завідувачі)

основних наукових підрозділів (відділів) обираються на конкурсних засадах і призначаються на посаду директором Інституту за погодженням із Президією НАН України на строк не більше 5 років з правом переобрання.

4.33. Заступники керівників відокремлених або основних наукових підрозділів (відділів), керівники (завідувачі) секторів у складі відділів, головні та провідні наукові співробітники обираються на конкурсних засадах і призначаються на посаду директором Інституту за погодженням з Бюро Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України, а головні наукові співробітники – за погодженням із Президією НАН України.

Старші наукові співробітники, наукові співробітники, молодші наукові співробітники (окрім аспірантів Інституту, які успішно закінчили навчальний процес за освітньо-науковою програмою та захистили (подали до захисту) дисертації) обираються на конкурсних засадах і призначаються на посаду директором Інституту.

4.34. Трудові договори з науковими працівниками, зазначеними у пункті 4.33, можуть укладатися як на невизначений строк, так і на строк, визначений угодою сторін, але не більше, ніж на 5 років, що зазначається в умовах конкурсу.

Наукові працівники, з яким укладено трудовий договір, підлягають періодичній атестації в порядку, встановленому законодавством.

Посади наукових працівників, з якими укладено трудовий договір на визначений строк, після його закінчення вважаються вакантними і для їх заміщення може бути проведено новий конкурс в установленому порядку.

Дійсні члени (академіки) та члени-кореспонденти Національної академії наук України призначаються на посади наукових працівників директором Інституту без конкурсу та затверджуються на посаді в порядку, встановленому в НАН України.

4.35. Інститут може мати почесного директора та радників при дирекції.

Почесним директором Інституту може бути призначений провідний вчений після досягнення 65-річного віку та звільнення з посади директора Інституту, який тривалий час очолював Інститут, зробив визначний внесок у науку, організацію наукових досліджень та розвиток Інституту, і під керівництвом якого Інститут посів провідне місце у літературознавстві та досяг значних успіхів у реалізації результатів досліджень і підготовці наукових кадрів.

Радниками при дирекції Інституту на підставі рішення Президії НАН України директором Інституту можуть бути призначені дійсні члени, члени-кореспонденти НАН України за їхнім бажанням після досягнення 65-річного віку.

5. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення діяльності Інституту

5.1. Фінансове забезпечення діяльності Інституту здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, що складається з загального

та спеціального (власні надходження) фондів державного бюджету, та його майнового комплексу.

5.2. Фінансування основної діяльності Інституту, зокрема базове, здійснюється у межах видатків, передбачених у кошторисах на зазначені цілі.

Фінансування робіт за окремими науковими програмами та проектами НАН України, виконавцями яких є Інститут, а також надання йому грантів на виконання окремих проектів, створення молодіжних лабораторій і груп здійснюється на конкурсній основі відповідно до встановленого Президією НАН України порядку.

5.3. Власні надходження Інституту отримуються ним додатково до коштів загального фонду державного бюджету і відповідно до законодавства включаються до спеціального фонду.

Власні надходження складаються із коштів, отриманих в установленому порядку як плата за надання послуг Інститутом згідно з його основною діяльністю, від додаткової (господарської) діяльності, від плати за надання майна в оренду, від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна).

До складу власних надходжень Інституту належать також гранти, дарунки, благодійні внески та кошти, що він отримує від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ на виконання цільових програм та заходів.

Власні надходження Інституту спрямовуються на виконання статутних завдань та використовуються згідно з законодавством.

5.4. Інститут самостійно розпоряджається доходами та іншими надходженнями, одержаними від надання дозволених законодавством платних послуг. Такі кошти не можуть бути вилучені в дохід держави.

5.5. Інститут використовує доходи виключно для фінансування видатків на своє утримання, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених цим Статутом.

Інституту забороняється розподіляти отримані доходи або їх частину серед засновників (учасників), членів Інституту, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.

5.6. Інститут за рішенням вченої ради в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, може зараховувати власні надходження, отримані від плати за послуги, що надаються ними згідно з основною діяльністю, благодійну допомогу, гранти (включаючи кошти, що надходять від вітчизняних та іноземних замовників для реалізації наукових, науково-технічних та інноваційних проектів), на спеціальні реєстраційні рахунки, відкриті в територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або на рахунки, відкриті в установах банків державного сектору, відповідно до законодавства.

Зазначені доходи включаються до кошторису Інституту і можуть використовуватися на оплату витрат, пов'язаних із здійсненням та популяризацією наукової діяльності, оплату праці, придбання майна і його обслуговування, капітальне будівництво та ремонт приміщень тощо у межах статутної діяльності Інституту та чинного законодавства.

5.7. Складовими матеріально-технічної бази Інституту є будівлі, споруди, земельні ділянки, комунікації, обладнання, транспортні засоби, службове житло та інші матеріальні цінності, нематеріальні активи.

Майно, що становить матеріально-технічну базу Інституту, закріплюється за Інститутом на праві оперативного управління.

Рукописні фонди, передані Інституту колективними чи індивідуальними дарителями і мають загальнонаціональну цінність, не можуть бути відчужені без згоди фондоутворювачів, вченої ради Інституту та Президії НАН України.

5.8. Інститут має право використовувати належне йому майно для участі у цивільних і господарських відносинах, зокрема для ведення фінансово-господарської діяльності, будівництва об'єктів наукового та соціального призначення відповідно до цілей його утворення та в межах цивільної правоздатності.

5.9. На нерухоме майно Інституту не може бути звернено стягнення за претензіями кредиторів.

5.10. Відчуження нерухомого майна НАН України, закріпленого за Інститутом, здійснюється з дозволу Президії НАН України в порядку, визначеному законодавством.

5.11. Продаж основних засобів Інституту здійснюється лише на конкурсних засадах.

5.12. Безоплатна передача майна, яке знаходиться на балансі однієї наукової установи НАН України, на баланс іншої наукової установи НАН України здійснюється без оподаткування, якщо підставою для такої передачі є рішення Президії НАН України.

5.13. Земельна ділянка передається Інституту в постійне користування у порядку, передбаченому Земельним кодексом України, і не може бути вилучена (припинено право постійного користування земельною ділянкою) за рішенням органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування без згоди Президії НАН України.

Землекористування здійснюється Інститутом відповідно до земельного законодавства.

Передача в оренду Інститутом закріплених за ним на основі права оперативного управління об'єктів власності, а також земельних ділянок здійснюється без права їх викупу відповідно до законодавства України за рішенням Президії НАН України та в порядку, встановленому в НАН України.

6. Припинення діяльності Інституту

6.1. Припинення діяльності Інституту здійснюється шляхом його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації за рішенням Президії НАН України за поданням Бюро Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України або одного з віцепрезидентів НАН України згідно з розподілом обов'язків, а у випадках, передбачених законом, – за рішенням суду.

6.2. Ліквідація Інституту здійснюється комісією, призначеною рішенням Президії НАН України, а в разі припинення його діяльності за рішенням суду – комісією, утвореною відповідно до рішення суду.

6.3. З моменту призначення ліквідаційної комісії до неї переходять повноваження з управління Інститутом. Ліквідаційна комісія складає ліквідаційний баланс Інституту, подає його на затвердження до НАН України. Порядок і строки проведення ліквідації, а також строк для заяви претензій кредиторами визначаються законом.

6.4. Працівникам Інституту, які звільняються у зв'язку з його реорганізацією чи ліквідацією, гарантується додержання їх прав та інтересів відповідно до законодавства про працю.

6.5. У разі припинення діяльності Інституту його активи передаються за рішенням Президії НАН України одній або кільком неприбутковим науковим установам НАН України або зараховуються до доходу бюджету.

6.6. Інститут вважається таким, що припинив свою діяльність, з дня внесення до Єдиного державного реєстру запису про державну реєстрацію його припинення.

Статут Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України прийнято на засіданні вченої ради Інституту (протокол №2 від 01.04.2022 р.).

Київ, Україна, вісімнадцятого травня дві тисячі двадцять другого року.

Я, Пивоваров О. К., приватний нотаріус Київського міського нотаріального округу, засвідчую справжність підпису Віцепрезидента Національної академії наук України Пирожкова Сергія Івановича, який зроблено у моїй присутності.

Особу представника встановлено, його дієздатність та повноваження перевірено.
Зареєстровано в реєстрі за № 167.

Приватний нотаріус

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke.

Прошито, пронумеровано
та скріплено печаткою
18 (вісімнадцять) аркушів
Приватний нотаріус

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke.